

RIJNSCHE COURANT

WOENSDAG 2 AUGUSTUS.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weels wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 per drie maanden.

De prijs der Advertentien is, van een regel regels f 1.00, en voor elke regel daarboven 25 centen, behalve 35 centen schelsteg, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Lubeck, 23 juli. Reeds sedert eenigen tijd beherkt onder de middelklasse der inwoners van Lubeck de gisting, welke haren oorsprong heeft in het verlies der financiën; hieruit ontstond allengs eene ontzetting, welke eindelijk tegen het bestuur gericht werd, dewijl steeds nieuwe belastingen verlangd werden. Zoo was er ook eene nieuwe militaire belasting noodig geworden, tegen welke men zich algemeen verzette, en welke aanleiding gaf tot misgeloof tegen den president van het militaire departement, senator *Behrens*. De kommandant van de Lubecker kontingent, majoor *Niemeitz*, maakte deze stemming der gemoederen gebruik, om den senaat te rigten, hetwelk gelijktijdig in de stad verspreid werd, en waarin scherpe aanspreken over het militaire bestuur vervat, en de afwezigen aangewezen waren om eene grotere zuinigheid te voeren. Dit geschrift gaf aanleiding tot eene geregelde vervolging tegen den majoor *Niemeitz*, ten gevolge waarvan hij voorloopig in de dienst geschorst en later tot eene straf van 4 weken arrest veroordeeld werd, welke straf dezer dagen ten uitvoer werd geleid. Na de afkondiging van het vonnis tegen den majoor, namen de treurigste buitensporigheden aan begin. Den 21sten des avonds, verzamelde zich eene groote menigte burgers, welke strijd maakten van den majoor toog, en dezen een vivat bragt, waarop hij in zijne dankzegging uit het venster het volk nog meer door zijne uitdrukkingen moet hebben aangewonden. Van het huis des majours begaf zich de hoop naar de woning van den adjudant *Nachtigal*, die eigenlijk de administratie van het militaire departement voert, wierp in zijn huis de glazen in, en daar naar het huis van den senator *Behrens*, om dezelfde tooneelen onder groot getier herhaald te zien, totdat de militaire en burgermagt de menigte ontbroode, welke voor den volgenden avond eene vergadering dezer tooneelen aankondigde.

Den 22sten des avonds werden ook werkelijk de buitensporigheden van den vorigen dag vernieuwd en zelfs vermeerderd. Voor het raadhuis werd het volk handgemeen met de ingeroepen militaire magt en vooral met de artillerie, zoodat er velen gewond werden, en het volk eerst des nachts tegen drie uur gestild werd, en wederom tegen den volgenden avond aankondigd werd, zoo als dan ook weder op dezelfde wijze heeft plaats gehad.

Daar het Lubecker contingent grootendeels uit landskinderen bestaat, die bij gebruik eener kazerne bij de burgers zijn ingekwartierd, staat er te eer aanleiding tot opruijing der kleine burgerij, vooral daar de soldaten sterk over allerlei klagen en besnoeiingen klagten. Men is zeer bevreesd voor nieuwe buitensporigheden tegen heden avond.

PRUISSEN.

Berlijn, 23 juli. De overleden prins *August* was de rijkste grondeigenaar in onzen staat. Hij laat een vermogen na, dat men op 8 a 10 millioen thaler schat; maar hij niet overeenkomstig zijnen stand gehuwd was, valt dit vermogen, volgens familiebepalingen, aan de kroon terug. Intusschen laat hij verscheidene kinderen na, die huwelyken met de linkerhand gesloten, en het erfdiel van deze, even als het toekomstig lot van het groot aantal ambtenaren, welke zich in zijne dienst bevonden, zijn eveneens reeds door overeenkomsten geregeld. Buitendien heeft de prins een beschikbaar

vermogen, waarover hij, kort voor zijnen dood, bij testament op het naauwkeurigst verwoog heeft. Zijne koninklijke hoogheid heeft zijn vaderland in alle gewarigste omstandigheden, in welke het in den loop dezer eeuw verkeerd heeft, eervol en gewigtige diensten bewezen. Even als zijn broeder, streed hij reeds in den ongelukkigen veldtoeg van het jaar 1806. In de veldtogten van 1813, 14 en 15 onderscheidde hij zich reeds als kommandant der artillerie, en nam hij aan vele slagen een roemrijk aandeel, vooral aan de overwinning van Gulin, waar hij de artillerie voortreffelijk bestuurde. In het jaar 1815 voerde hij den belegeringsoorlog tegen de Belgische vestingen met evenveel kennis van zijn vak als beleid. Als chef van de geheele Pruisische artillerie heeft hij de verediging en het vertouwen van dit wapen in hooge mate genoten, hetwelk hij zich met allen ijver aantrok en welks studie hij, praktisch en theoretisch, in alle rigtingen bevorderde. De overledene bezat in het geheel een zeer werkzaam geest, en hij nam het ijverigst deel aan wetenschappelijke zaken, even als aan alles wat den staat en het leven betreft. Hij verkeerde steeds met de verlichtste en kundigste mannen, en aan zijne tafel, waar wij bijna dagelijks gasten zag, was men zeker, altijd eenige der aanzienlijkste geleerden, staatslieden of kunstenaars der hoofdstad te vinden. De meest vrije mededeeling zijner gevoelens was hier niet alleen geoorloofd, maar zelfs welkom. De prins zeide dikwerf, wanneer het gesprek over onderwerpen liep, bij welke men terughouding noodig achtte: "spreek geheel vrij, mijne heeren, ik wil niet met uwe gevoelens hoeren, maar het uwe leeren kennen, om er mijn oordeel naar te wijzigen." In dit opzigt was hij het middelpunt van een kring welke hem zeer missen zal: De opvolger des prinses als chef der artillerie zal waarschijnlijk prins *Adalbert*, zoon van prins *Wilhelm*, eom des konings zyn, welke thans reeds den rang van generaal-majoor bij dit wapen bekleedt.

Dusseldorp. De landdag der Rijn-provincie heeft zich eene groote verdienste jegens het geheele vaderland verworven, door de grondige en belangrijke behandeling der verschillende voorstellen betreffende eene krachtadiger bescherming der industrie; de oprigting van een bijzonder ministerie van Koophandel, en de vestiging eener centrale kamer van koophandel. Het verslag der beraadslaging deswege neemt in de *Rheinische Zeitung* bijna 17 engeletterde foliokolommen in. De uitslag der beraadslaging was, dat 10. de vergadering met 72 tegen 2 stemmen besloot, Z. M. te verzoeken der industrie zooveel doerlyk eene behoorlijke bescherming te verleenen, en eene commissie te beoefenen, ten einde, na de gevoelens der kamers van koophandel gehoord te hebben, de noodige maatregelen daartoe te beramen, en het tarief aan eene naauwkeurige herziening te onderwerpen; 20. met 58 tegen 15 stemmen, dat Z. M. verzocht zou worden, een bijzonder ministerie van handel, industrie en landbouw op te rigten. Bij het einde dezer belangrijke beraadslagingen werden nog de beide adressen wegens de bescherming der fabriekadje van beetwortelsaakter en des wijnbouws voorgelezen en aangenomen.

Koulen, 27 juli. Onze afgevaardigden hebben het feest van de burgerij ter hünner ontvangst hun wilde aanbieden, afgeslagen, en wel op de stelligste wijze. Dat deze demonstratie van hooger hand verboden zou zijn geworden, gelijk men hier geloofte, is niet waar; er besfond ook geene reden om het feestmaal te verbieden. De afgevaardigden der stad, de

heeren *Z. Campmann* en *Merrens*, hebben het waarschijnlijk slechts uit dien hoofde geweigerd, dewijl zij soortgelijke tooneelen vreesden als die, welke het burgerfeestmaal te Dusseldorp stoorden.

ENGLAND.

Londen, 28 juli. Gisteren heeft Lord *John Russell*, bij gelegenheid van het onderzoek der begroeting in comite, zijne denkwijze aan den dag gelegd nopens den tegenwoordigen staat der natie. Hij wees op de onmogelijkheid, waarin zich thans de ministers bevonden, om eene belangrijke voordragt haar beslag te doen erlangen. Hij stond stil bij de voordurende wapenruggen, welke de toestand van Indië en de betrekkingen met China vorderden. Hij merkte over het algemeen achteruitgang van den handel op: vooral was de uitvoer naar Brazilië en de Vereenigde Staten, in gemaakte. De vermindering naar laatst gemelde markten bedroeg omstreeks £ 3,867,000. Het hooge regt op het graan was door Amerika met een hoog tarief beantwoord, en dat op de suiker door een dergelyk bezwarend tarief in Brasilië. Zes maanden lang had men ntr reeds be- raadslaagd, zonder dat iets gedaan was tot herstel der nijverheid. De tegenwoordige ministers hadden, ondanks hunne inkomsten-befasting, gestadige tekorten op de ontvangsten gehad. Hij, Lord *John Russell*, achtte hieromtrent alleen herstel mogelijk, door het aannemen van het stelsel van den vrijen handel, en door het eindigen van de kostbare oorlogen in Azië, waarna het krijgswezen veel bekrompen zou kunnen digen staat van zaken. Eene tot hiertoe zoo ruige bevolking als die van Wales was tot verregaande onlusten overgeslagen. De toestand van Ierland was inzonderheid zorgwekkend, daar de bevolking dagelijks meer tot afscheuring werd aangezet. Sir *John Russell* meende, dat het zooverre niet behoefde te komen, mits het parlement de grieven van Ierland onderzocht. Het bestuur van Sir *R. Peel* heeft zeker de meerderheid van de Engelsche bevolking voor zich, doch om dat bestuur waarlijk krachtig te maken, moest het maatregelen tot verbetering van Ierlands toestand voorstaan.

Sir *R. Peel* heeft daartegen volgehouden, dat het bewind al het mogelijke had gedaan, tot verbetering der wetgeving, tot verspreiding van het godswijs, en tot verwezelijking van andere hooge doeleinden; indien hiervan nog niet veel deszelfs beslag had gekregen, dan was dit, aan de zucht van eenige weinigen te wijten, om de beraadslagingen te rekken en den voortgang der zaken alzoop te belemmeren. Zoo had men zeventien zittingen aan de wapenwet be- steed.

De minister stond stil bij de roemrijke uitkomsten, welke het tegenwoordige bewind in Indië en China had bereikt, en bij den verachtenden en nadeeligen staat, waarin de vorige ministers de betrekkingen met die landen hadden gelaten. De minister meende al verder, dat er zich in de laatste zes maanden gewigtigere verschijnselen in het handelsverkeer en in de nijverheid hadden opgedaan. De oorzaak van het te kort in de finantiën was, dat de inkomsten-belasting nog niet ten volle was geind. De oorzaken van de onlusten in Wales waren niet aan het bewind te wijten, de ministers hadden overigens hier, zoowel als omtrent Ierland, alle gepaste maatregelen van voorzorg genomen. Het bewind zou niets onbeproefd laten, om de vereeniging der beide eilanden te handhaven, doch het verkiest aan zich te houden de tijdsbepaling, wanneer het tot het voorstaan van de maatregelen ten behoeve van Ierland zal komen. De minister liet zich met

veel behoudzaamheid nopens deze netelige zaak uit; het bewind mogt het vertrouwen van deze of gene partij verloren hebben, het had gepoogd met onpartijdigheid te oordeelen, en hij hoopte, dat men door de eindelijke handhaving van de rust in Ierland door de tegenwoordige houding, zou beloond worden. Het huis zou voortals de zwaarigheden niet vergeten hebben, waarin het bestuur het land gevonden had. In buitenlandsche zaken, in finantiën, in handels-aangelegenheden, had de regering al het mogelijke gedaan, en hare pogingen begonnen nu goede vruchten te dagen. Hij hoopte, dat bij het vertrouwen harer vrienden niet verbeurd zou hebben, en in die hoop zou de regering voortgaan in haar streven, om aan dit land de hooge stelling te verzekeren, waarop het aanspraak heeft.

Lord Palmerston ondersteunde zinnen gewezen ambtgenoot, en verweet den ministers ook, dat zij zich, tegenover het buitenland, zeer zwak gedroegen. Als men vroeger wilde weten, wat Engeland hieromtrent dacht te doen, dan sloeg men de oogen naar Downing-street; doch thans rigtte men den blik naar Parijs, of Weenen, of Petersburg. Het bewind had de ware staatkunde omgekeerd; naar buiten willedde het alles in, waar het had moeten weerstand bieden; en van binnen bood het immer wederstand, waar het moest toegeven. De spreker stond meer bepaaldelijk stil bij de Spaansche aangelegenheden, en den vermeenden invloed, dien Frankrijk daarop heeft uitgeoefend. De regent was gevallen door het gemis van die ondersteuning, welke Engeland had moeten verleenen. In Indië had het bewind overwinningen behaald, doch die waren door de gepaste maatregelen van den verigen gouverneur-generaal voorbereid.

Dit laatste werd inzonderheid door lord Stanley weersproken. Deze spreker hield vol, dat de Spaansche regent al die ondersteuning had ondervonden, welke men had mogen verleenen. Het vorige bewind had het recht van tusschenkomst te ruim begrepen.

Na eenige verdere woordenwisselingen, werd deze beraadslaging gesloten.

— Het stoomschip *Hibernia* heeft den overtocht van Halifax naar Liverpool in negen dagen gedaan, zijnde het kortste tijdsbestek, waarin tot dusverre de togt over den Atlantischen oceaan is geschied.

FRANKRIJK.

Parijs, 29 juli. De prins en de prinses de Joinville zijn heden morgen ten 10 ure op het kasteel van Bizy aangekomen. Heden namiddag wachtte men de koninklijke familie op Neuilly.

— Volgens door de overheid getroffen maatregelen zijn gisteren in al de kerken van Parijs lijkmissen geried. Behalve in St. Paul, welke kerk rijk versierd was, heeft zich alles hoogst eenvoudig toegedragen; zelfs had men uitwendig de rouwbehangselen ditmaal achterwege gelaten. In de St. Paul's kerk is men alleen met toegang-biljetten binnen gelaten; de gedecoreerden van juli bevonden er zich in groote menigte tegenwoordig. Na de mis heeft het publiek vrijelijk zich in de kerk kunnen begeven. Dit is alles, waartoe de officiële rouw-ceremoniën zich hebben bepaald.

Gedurende dezen tijd, begaven de burgers, hetzij alleen of groepsgewijze, zich naar de kolom, die de graven der, vóór dertien jaren, gesneuvelde burgers dekt. Omstreeks den avond heeft zich eene vrij talrijke volksmenigte rondom den voet der grafzuil geschaard, en den *Marseillaansche Marsch* gezongen. Op de boulevards en bij den ingang der voorstad St. Antoine werden tamelijk sterke patrouilles opgemerkt.

De grafzuil was omslingerd door eene lange reep rouwfloers, en door eene banderolle, met het opschrift: » 27, 28 en 29 juli. »

SPANJE.

— Met opzigt tot de per telegraaf uit Spanje ontvangen tijdingen, merkt de *Presse* aan, dat de eerste handelingen van het in Madrid herstelde bewind den stempel dier verzoenings-geziadheid dragen, welke dit dagblad beweert, reeds meermalen in de gelegenheid geweest te zijn in de onderscheidene gesteldheden der tegenwoordige beweging in Spanje te doen opmerken.

Ook het *Journal des Débats* merkt aan, dat het gouvernement al de werkzaamheid ontwikkelt, die vereischt wordt om allerwege de rust en het gezag te herstellen. Het neemt tevens zoodanige militaire beschikkingen, die leiden moeten tot de onderwerping der legerkorpsen, welke nog den regent en twee zijner generaals volgen, namelijk van *Halen* in Andalusië en *Rcafort* in Estramadara. De nieuwe benoemingen

kunnen niet falen, de algemeene goedkeuring te verwerven; zij geven geenerlei blikken van weerwraak of partijgeest. Dit goed bewind mag doen hopen, dat Spanje eerslang gemakliker dagen zal beleven.

Hetzelfde dagblad wil over *Espartero's* val niet schiften; die val, zegt het, is een toevallend offer van de heerey, welke de laatste aanbrenge is krachtig geweest. Deze man, die een koning had verdreven, is op zijne beurt verjaagd; hij is afgod onzer dadakalen, is door de heerey Spansons patie verdreven geworden, en waarom? Omdat hij zich de houding van een onbeperkten athenheerscher had laten aanleunen: omdat hij niet de afzetting van sommigen zijner creaturen heeft willen ten offer brengen. Hij, de regent der nationale keuze, de hoop onzer republikeinen is gevallen ten van zijne, zo *Art-durige*, regering zal niets overblijven dan de herinnering aan de fusilladen van 1841 en aan het bombardement van Barcelona! Wij verwijten hem zijne verheffing niet. Wat zegt het, of hij die aan zijn krijgsgeluk te danken hadde? Indien hij slechts langswettige middelen tot de oppermagt ware opgestegen; indien hij slechts met wijsheid en gemagtigheid die magt hadde weten uit te oefenen. Alleen Spanje's toekomst houden wij thans op het oog. Al de hoop van *Espartero's* aanhangers, zo hem in Spanje nog aanhangers overblijven, en al de hoop zijner halstarige vrienden buitenslands, berust eeniglijk nog slechts op de vandeeldheden, welke zij zich voorstellen te midden der overwinende partij te zullen zien ontstaan. Al hunne pogingen zullen strekken, om die verderfelijke factiën van gemagtigden en heethoofdigen te doen herleven, en om de ergdenkende ijverzucht tusschen de civiele en militaire gezagvoerders aan te stoken. De mannen, wier eendragtelijke samenwerking *Espartero* van zijnen zetel heeft afgebond, houden thans, — en mogen zij dit niet vergeten, — het geluk des vaderlands in hunne handen! Het tijdstip is allergunstigst voor de bevrediging der revolutie, voor de gelukkige vestiging van Spanje's lotsbestemming. Gedurende den worstelstrijd hadden zij slechts éene leus: de koningin en de constitutie! Dat ook alleen nog deze kreet, na de overwinning, kunne eus zij!

— Ofschoon de brieven uit Malaga geen eigenlijk nieuws opleveren, bevat evenwel het onderstaande extract van eenen brief uit die stad dd. 17 dezer ten aanzien der bewegingen van *Espartero* eenige bijzonderheden, welke voor den lezer niet onbelangrijk zullen zijn.

» Na tot Baylen voortgerukt te zijn, was *Espartero*, op het zien der desertie, welke zich onder zijn leger al meer en meer uitbreidde, en ontmoedigd door de min gunstige berigten, welke hij van *Seoane* en *Zurbano* ontving, een oogenblik er op bedacht om naar Madrid terug te keeren. Maar hij begreep zeker dat, indien hij zich thans ging verbergen in het midden der hoofdstad, uit welke hij vertrokken was met zoo formele beloften van te overwinnen of te sterven, hij daardoor geheel en al het vertrouwen zou verliezen, dat hem nog over was gebleven.

» Eindelijk besloot *Espartero* dan naar Seville te vertrekken, welke stad hij zal aantasten, in overeenstemming met *van Halen*, die nog altijd te Alcala is. De omliggende plaatsen op rantsoen; stellende. Men zegt, dat hij reeds te Cordova is aangekomen en dat die stad haar pronunciamiento heeft teruggetrokken toen *van Halen* aldaar aankwam.

BELGIE.

Brussel, 30 juli. HH. MM., die gisteren met groot gevolg naar Namen vertrokken zijn om het inwijdingsfeest van den spoorweg aldaar bij te wonen, zullen daar tot woensdag verblijven. De koningin zal alsdan naar Ostende tot hare kinderen terugkeeren, terwijl de koning naar Wiesbaden zal vertrekken. Na H. D. terugkomst zullen HH. MM. zich naar Parijs begeven en alsdan over Brussel eene reis naar het vorstendom Koburg doen.

De oud-burgemeester der stad Namen, de heer *Tormelier*, en de voormalige principaal van het athenaeum aldaar, de abt *Delvaux*, zijn door den koning der Nederlanden tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd.

Een hevige brand is eergisteren te Gent uitgebroken in het klooster der geestelijke zusters, genaamd *Theresiannes*. De zusters gaven hiervan het teeken door middel der klok, welke de geloovigen ter kerke roept, en oogenblikkelijk schoten de burqa en een aantal werkheden ter hulp en reddden de versierelen der kerk en des kloosters. Het gebrek aan water

verhinderde gedurende eenigen tijd de afvoer van ter blussching, gedurende welke de brand in vorderingen maakte. De brand woedde vooral in de bovenste gedeelte van het gebouw en in het dak, dan met veel moeite is men de vlammen meester worden. Het dak is geheel vernield en de brandverdieping zwaarlijk beschadigd. De schade aan het gebouw is men kent nog geen. Het ongeluk behoort tot de oorzaken van den brand.

Binnenslandsche berigten.

Kampen, 28 juli. In den afgelopen nacht is de hoogte van Urk, het praamschip, bevaren door wed. *A. Westerhuis* alhier te huis behorende en geladen met hout, door eene windvlaag omgeslagen. Gedeemde weduwe, haar zoon en twee knechten, hebben zich in de boot gered en zijn na vijf uren wederens door een kof opgenomen, doch hare dochter, een meisje van 17 jaren, is bij dit ongeval verdronken.

Jugezonden stukken.

Het nieuw ontwerp van wet en tarief op den in-, uit- en doorvoer.

Het nieuw ontwerp-tarief van in-, uit- en doorvoer zag eindelijk het licht; dertien jaren zijn verloop sedert het ons is toegezegd. Overhaast hebben men zich niet. In 1816 voerde men het stelsel van belemmering bij wijze van proefneming in; in 1820 verklaarde men, dat de proefneming ongunstig was uitgevallen, in 1843 ontwerpt men een nieuw tarief in denzelfden geest. Dat mag vooruitgaan heeten!

In 1830, zeiden wij, werd den handel een nieuw tarief toegezegd. Het belemmerend stelsel, daargesteld in het belang der Zuid-Nederlandsche fabrieken, in 1816 bij wijze van proefneming in werking gebragt en sedert gewijzigd behouden, had niet aan de verwachting beantwoord. Het streed lijnrecht met de belangen van den handel. Van daar dat de voordeelen van hetzelfde bij uitsluiting aan de zuidelijke, de noordoostelijke en de noordelijke provinciën ten deel vielen en dat men zich van de scheiding van België betoogde dagen voor onzen handel beloofde. Holland toch leefde te diep tijd, vergeleken bij later tijd, nog maar weinig fabrieken, welke bescherming behoeven, om te kunnen bestaan, hunne belangen beteekenden te weinig, om te beginnen de belangen van den handel te kunnen opwegen.

De minister voor de nijverheid en de koloniën bekende dit. Openlijk legde hij in 1830 de verklaring af dat men het sedert 1816 gevolgd belemmerend stelsel moest opgeven, en een vrijgevigere in de plaats stellen. En toch, zoo als wij dit gewoon zijn, ondanks de toezegging, bleef de zaak zoo als ze was: er dangede geen verbetering. De beschermende regten hielden stand; door dezelfde aangemoedigd, verplaatsten zich vele fabrieken uit België naar hier, en verzezen aldaar, waaronder de door het ministerie van koloniën en de Nederlandsche handel-maatschappij begunstigde, als uit den grond. Maar weinige jaren verliepen en het gouvernement bevond zich in denzelfden moedwilligen toestand van vroeger, en de bescherming behoevende fabrieken hadden zich zoodanig uitgebreid dat hare belangen zich vijandig tegen over de belangen van den handel plaatsten. De een wilde vrijheid om zich met voordeel te kunnen bewegen, de andere behoefde beschermende voorregten om zich zonder te groote schade, staande te kunnen houden. Het oogenblik, waarin men Holland een vrij handelsverkeer had kunnen schenken, zonder de bestaande fabrieken beduidend te schaden, was in eene niet regtvaardigen werkeboosheid voorbijgegaan; de hand verliet meer en meer, en eindelijk begonnen vele fabrieken, ondanks het genot van bescherming achteruit te gaan en te kwijnen.

Onder die omstandigheden kwam de heer *Roemer* aan het bestuur. Van hem beloofde men zich veel, zoo als de ondervinding geleerd heeft. De minister, beweerdte sommigen, kende de belangen van den handel en had de overtuiging, dat de kosten van een vrij handelsverkeer, in breuk met uitgebrachte fabrieken in ons land geen wortel schieten, geen blijvend voordeel aanbrengen kunnen, dat dezulken, welke niet met het buitenland verhandelen kunnen, moeten worden opgegeven; dat de verhouding, waarin men zich noodeloos, tusschen hand en fabriekbelang in de gevolgen tot schade beelden, geplaatst had, verlaten moest worden.

regtvaardigheid zoude vorderen, dat men nu eens toonde zoo veel nationaal gevoel te bezitten, dat men, bij dat op zijds zelden, uit de dienst verwijderden, afsnijden of welke zoethuidende termen men daarvoor ook bezigen wille, zich niet alleen bepaald met alles wat NEDERLANDER VAN GEBOORTE is, op te ruimen; maar men nu diende te beginnen, met eerst en VOORAL al wat VREEMDELING is voor de bewezen diensten te bedanken, en hen, naar mate hunner verkregen aanspraken, en daarvoor termen zijnde, met pensioen naar huis te zenden. Daarin kwam mij, schreef ik, niets onregtvaardigs voor; — en ik waagde het zelfs een beroep te doen, op het gevoel onzer DUITSCHE KRIJGSMAKERS! welke er, mijns inziens, niets onbillijks in konden vinden, dat, daar de dringende nood van 's rijk's schatkist thans zulke harde maatregelen zoude vorderen, het toch niet te verlangen was, dat men alléén de LANDSKINDEREN aan den dijk zoude jagen, en daartegen het AANGENOMEN KROOST zoude behouden. Hoezeer dan ook het NEDERLANDSCHE NIEUWSBLAD zich in allerhande bogten schijnt te wringen, om te betogen: »dat het ondankbaar en partijdig zoude zijn, om VREEMDELINGEN uit het leger te verwijderen, en hetzelfde van hunnen beproefden moed en »hunne talenten te berooven;» honden wij echter vol: »dat; daar (om de eigen woorden van het »NEDERLANDSCHE NIEUWSBLAD te bezigen) dezelfde wet- »ten en reglementen, dezelfde militaire behandeling »op allen zonder onderscheid van toepassing moeten »zijn, het eene hoogst laakhare partijdigheid van »het gouvernement zoude wezen, indien men thans »weder de VREEMDELINGEN spaarde, en zich »alleen bepaalde met alles wat NEDERLANDER VAN GEBOORTE is op te ruimen.»

Neen! thans!! meer dan ooit!!! is het zaak, dat strikte regtvaardigheid bij de ophanden zijnde reductie van het leger voorzitte. En daaronder rekenen wij wel degelijk, dat men ook vreemdelingen niet spare! »of (hetgeen het NEDERLANDSCHE NIEUWSBLAD met zoo veel regt vreest) »het leger draagt de zaden »van ontbinding in zijnen boezem.»

Zonderling klinkt het, dat het NEDERLANDSCHE NIEUWSBLAD zoo zeer ijvert tegen alles wat den schijn van onbillijkheid en ondankbaarheid jegens vreemdelingen zoude kunnen verraden, en er zich zoo weinig om schijnt te bekreunen of bij de landszaken die krijgsmans-geest worde gaande gehouden, welke in tijden van nood op gunstige sympathien kunnen doen hopen! Geloofst wellicht het NEDERLANDSCHE NIEUWSBLAD, dat het voor een gouvernement eene zoo onverschillige zaak is, of die geest voor of tegen hetzelfde gestemd is?

19 juli 1843.

BATAVUS.

Hollandsche ijzeren spoorweg.

Mijnheer de Redacteur!

In uw nommer van den 17den mei H. vindt men opgenomen een ingezonden stuk, betreffende den in het hoofd-dezes vermelde spoorweg, waarbij de schrijver zich ten doel schijnt gesteld te hebben, om de attentie der actionarissen in deze onderneming op te wekken op het destijds niet ter beoordeeling stelling van de balans over het vorige jaar aan eene commissie, uit de aandeelhouders te benoemen; waarvan de schrijver het aannemelijke met veel juistheid betoogt. Het ware des te wenschelijker geweest voor de actionarissen, omdat daardoor wellicht verdere schaden en verliezen zouden zijn voorgekomen, die zij zich nu op een volgende balans, wanneer die geproduceerd wordt, zullen moeten getroosten. Schrijver dezes, die het ongeluk heeft, om ook bij die onderneming geïnteresseerd te zijn, heeft zich tot zijne verbazing overtaigd, dat het transport van pakgoederen en brieven, hetgeen in het prospectus van den heer ingenieur W. C. BRABE, onder dagteekening van 5 mei 1835 uitgegeven en waarop aanvankelijk de deelneming was gebaseerd, op eene niet onaanzienlijke opbrengst wordt geraamd, grootendeels is opgegeven en daarmee begunstigd wordt eene onlangs opgerigte diligence-onderneming of zoogenaamde spoorweg-expeditie-dienst, die het monopolie heeft en aan wie met achterstelling van andere, sints verscheidene jaren gevestigde ondernemingen van dien aard, het goederen-vervoer wordt vergaard, alsmede de passagie van derzelver conducteurs en verder personeel; materiaal van wagens, rijtuigen enz. zonder dat daarvoor de maatschappij van den spoorweg wordt te goed gedaan; terwijl de geëin-

pliojenden van andere concurrerende diligence-ondernemingen, welke door hunne uitgebreide relatien een veel-grooter aantal passagiers en goederen aanbrenge, die gunsten niet deelachtig zijn, maar integendeel in het uitoefenen hunner dienst worden belemmerd.

Deze zoogenaamde spoorweg-expeditie-diligence-dienst wordt nu zelve de concurrent van den spoorweg, daar zij het tarief van haar goederen-vervoer veel lager heeft gesteld dan het tarief van den spoorwegzelve die het vervoert, en zoo doende deze bron van inkomsten niet alleen veronachtzaamt, maar opoffert aan eene onderneming, die vreemd behoort te zijn aan die van den spoorweg.

Men beweert, doch het komt ongelooflijk voor, dat de administratie van den spoorweg uit hare fondsen de spoorweg-expeditie-dienst ondersteunt, ten einde de vroeger bestaande geheel ten onder te brengen. Is zoodanige handelwijze overeen te brengen met het belang van actionarissen in den spoorweg, en vermag zoodanig monopolie plaats hebben op een weg waarvan de ontgensing tot algemeen nut wordt verklaard, (zie het koninklijk besluit van den 19den juli H.) en ik vraag andermaal of niet gebrek aan vertrouwen in eene administratie, die zich zoodanige afwijkingen van hare instellingen veroorlooft, redenen geeft tot misnoegen en eene oorzaak is der onevenredig lage prijzen der actien? — En is er geen herstel mogelijk?

C. Q.

Advertentien.

Heden beviel van eene DOCHTER, PAULINE MALLINCKRODT, echigenoote van
ARNHEM,
den 30sten Julij 1843.
R. WELCKER.

Eenige kennisgeving.

De Notaris J. MULLER, zal, op den 5den Augustus 1843, des morgens ten 10 ure, in het Veerhuis, te Apeldoorn, doen veilen, om, 14 dagen daarna, (den 19den Augustus) bij toeslag te verkoopen:

- 1o. Een, aan de Havenkom en tevens aan den grooten Straatweg, te Apeldoorn, voor een BUITEN-VERBLIJF alleraangenaamst, en voor de uitoefening van nering of bedrijf, zeer voordelig gelegen HUIS met ERF, ruime SCHUUR, BERGPLAATSEN en TUIN.
- 2o. Een, daarbij insgelijks aangenaam gelegen HEERENHUIS of BUITEN-VERBLIJF, met ERF en TUIN.
- 3o. Verscheidene BOUW- en WEILANDEN, te Apeldoorn, en eene BOUWPLAATS, op het Loo gelegen.

To Zutphen, in het Koffijhuis het Zwijnshoofd, zullen, op Dingsdag den 22sten Augustus 1843, des voormiddags om 10 uur, in openbare veiling gebragt en 14 dagen later, zijnde den 5den September, terzelfder plaats en ure, finaal verkocht worden:

- 1o. Een WINKELHUIS en ERF, op de Laarstraat ter gezegde stede, Letter D, No. 214, met een daarachter gelegen TUIN en PAKHUIS, in de Duistere steeg uitkomende, welk Pakhuis tevens afzonderlijk zal worden geveild.
 - 2o. Een HUIS en ERF, ook te Zutphen aan de Groenmarkt, Letter B, No. 51, bekend onder den naam van het Amsterdamsche Veerhuis.
 - en 3o. Eene STAL en ERF aldaar, in de Hoi-kerstraat, Letter B, No. 134.
- Nadere informatien te bekomen ten Kantore des Notaris LULOFS, te Zutphen.

Op nadër te bepalen dag, zal, te Zevenaar, in het openbaar worden verkocht:

Een goed onderhouden HUIS en TUIN, wel ter nering; gelegen aan 's rijk's grooten weg, binnen Zevenaar; benevens een uitmuntende TUIN, gelegen aan den grooten weg; dicht bij de Blesche Poort, buiten Zevenaar; nagelaten door den Heermeester STEVENS; waarvan eere lang worden aanvaard.

Men kan inlichtingen bekomen bij den Heer Kantonregter te Zevenaar, en bij den Notaris PLIESTER aldaar. — Brieven franko.

+++ Al die iets te vorderen heeft van 4 of ver-
+ schuldigd is aan den ondergeteekende, ge-
+ lieve daarvan opgave of betaling te doen ten
zijn huize, vóór of op den eersten September dezes
jaars; bij hem worden ook nog tot dien tijd uitver-
kocht de nog voorhanden zijnde HOEDEN, tot den
verminderden prijs, zoo als de eerste kwaliteit Vil-
ten Hoeden, laatst model, à f 7.50; Zijden Hoeden
op Vilt, laatst model, à f 3.50.

Arnhem, den 1sten Augustus 1843.
B. MEIJER,
Heden-Fabriekant.

VERANDERING DER UREN VAN VEERSTONNVAART

VOOR DE NEDER- EN MIDDEN-DUSSELDORPSCHEN MAATSCHAPPIJ

Van Arnhem naar Rotterdam: elken Donderdag en Vrijdag, des morgens ten 9 ure, elken Dingsdag, des voormiddags ten 10 1/2 ure.
Van Rotterdam naar Arnhem: elken Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag, des morgens ten 6 1/2 ure.
Van Arnhem naar Mainz en Mannheim: Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag, des voormiddags omstreeks 4 ure.
Nadere informatien bij de Agenten.
Arnhem, 12 Julij 1843.
C. W. BALDWIN

* * I. STEMMEN UIT DE ZWARTE KERK, wordt de Protestantische Kerk genoemd in het Tijdschrift de Katholiek, gerigt tegen dat Tijdschrift en andere gezinden 55 G

II. WAAROM HEB IK DE ROOMSCHE KERK LATEN 12 1/2 G
Om aan de menigvuldige aanvragen te kunnen voldoen is de vijfde druk hiervan gereed gemaakt.

III. DE STELSLS DER GODGELEERDEN. Gedacht bij den tegenwoordigen toestand der Hervormde Kerk voorgedragen na de lezing van het adres aan de Algem. Synode der Hervormde Kerk 20 G
Dit stukje is van veel belang ter lezing tegen de opzichten van de aanstaande Algemeene Synode.

Deze bovenstaande drie stukjes zijn te bekomen bij Boekhandelaars J. C. SEPP & Zoon, te Amsterdam, verder alom.

* * Door P. R. D. MULLER, Boekhandelaar's Hertogenbosch, is uitgegeven en verzonden:

Mr. H. SASSEN, Proeve eener Handleiding tot de Jagten in Nederland, meest voorkomende jagten met den staan- hond. Tweede veel vermeerderde en verbeterde druk. Prijs f 1.25.

Mr. J. F. MAURITZS-GANDERHEIJDEN, Rede over het wettig voortdurend bestaan van het maniaal Tiendregt. Met een Brief van Professor J. THORBECKE aan den Schryver. Prijs f 1.50.

Dr. H. KLENCKE, hoe werkt de Levertraak Geneesmiddel? Met aanmerkingen van Dr. M. J. GOFFROI. Prijs f 1.20.

Dr. C. R. HERMANS, Geschiedkundig Mengelwerk over de Provincie Noord-Brabant. 2 deelen met platen. Prijs f 8.

Dr. C. R. HERMANS, Bijdragen tot de Geschiedenis der Oudheden, Letteren, enz. der Provincie Noord-Brabant. 1ste stukje, met platen. Prijs f 1.

Barckprijzen.

NUMMERS, 31 juli 1843.

Tarwe werd heden ter binnensche zending gekocht; voor Hooglandsche is f 10.50 à f 11. besteed, voor gewone soorten f 9 à f 10; zeer geringe f 7.50 à f 8.25. — Er was heden meer Nieuwe Rogge markt; doch alles zeer wak, zoodat dezelve bezwaarlijk te traag kunnen worden, dezelve is van f 7.50 à f 6.25 dalende traag afgegaan; Jarige Rogge f 8 à f 9. — Nieuwe Gewone werd op f 5 gehouden en ging daarin wederom niet. Boekweit in een doen f 7 à f 7.50. — Haver is lager gegeven f 2 à f 3.25. — Koolzaad merkelijk minder dan 8 dagen ter markt; hetzelfde ging tot eenigzins hooger prijzen van f 9.90 à f 10.25 vlug af.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 1 Aug 3 El 6 Palm 0 duim; gew. 2 Duim; gev. 0

Prijs-Courant der Effecten

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Wissel
MAANDAG 31 JULI:			
NEDERL. Werk. Schuld à 2 1/2 pCt.	53 1/2	53 1/2	
Dito Dito » 5 »	100	100 1/2	
Amortisatie-Syndicaat » 4 1/2 »	93 1/2	94 1/2	
Dito Dito » 3 1/2 »			
Handelmaatschappij . . . » 4 1/2 »	135	135 1/2	
Nieuwe Dito . . . » 4 1/2 »			
Dito Dito 1837 . . . » 4 1/2 »			
Oostindische-Leening . . » 5 »	99 1/2		
Spoorweg Haarlem . . . »	56		
Aand. Rijn Spoorweg » 4 1/2 »			
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE Leening Ardains » 5 »	18 1/2	18 1/2	
Dito onbep. stukk. . . . » 5 »	16 1/2	16 1/2	
PORTUGAL. Oblig. telond. » 2 1/2 »	41 1/2	41 1/2	
RUSL. H. C. 1798, 1816. » 5 »	107 1/2		
Dito 1828, 1829 . . . » 5 »	106 1/2		
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	98 1/2	98 1/2	
Oblig. bij Hops » 4 »	89 1/2	89 1/2	
OOSTERR. Aand. à fl. 100. » f »			
Dito à fl. 250 » »			
Metaallic » » 5 »			
Dito » 2 1/2 »	58 1/2	58 1/2	
BRAZILIE. Dito Dito » 5 »	77 1/2		

Te Arnhem, bij C. A. THEME, Boekdrukker.